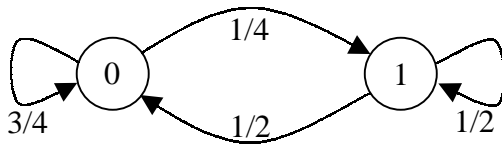

Modeliranje in simulacije

Zbirka rešenih nalog iz avditornih vaj
(neuradna in nepregledana verzija)

1. Kolikšna je verjetnost stanja 1 po četrtem časovnem koraku, če stohastični proces podaja diagram prehajanja stanj na sliki in smo v času $t=0$ v stanju 0?

$$P_0(0) = 1 \quad M = \begin{bmatrix} 3/4 & 1/4 \\ 1/2 & 1/2 \end{bmatrix} = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} \quad M^2 = \frac{1}{16} \begin{bmatrix} 11 & 5 \\ 10 & 6 \end{bmatrix}$$

$$P_1(4) = ?$$

$$M^4 = \frac{1}{256} \begin{bmatrix} 271 & 85 \\ 170 & 86 \end{bmatrix} \rightarrow \underline{\underline{P_1(4) = \frac{85}{256}}}$$

2. Kakšni sta verjetnosti dogodkov x in y , če sta edina možna dogodka in sta pogojno verjetnosti $p(y|x)=1/5$ in $p(x|y)=1/8$?

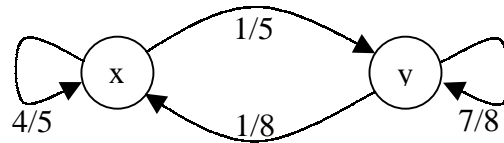
$$p(x) + p(y) = 1$$

$$\underline{p(x) = \frac{4}{5} p(x) + \frac{1}{8} p(y)}$$

$$\frac{1}{5} p(x) = \frac{1}{8} (1 - p(x))$$

$$8p(x) = 5 - 5p(x)$$

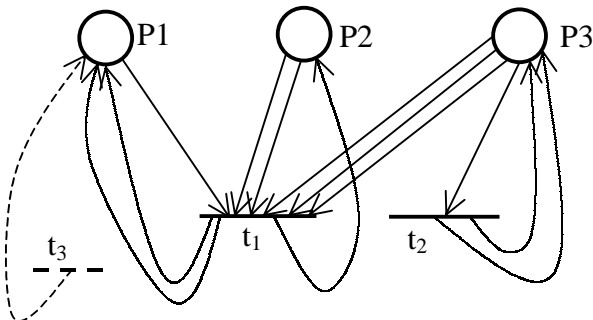
$$13p(x) = 5 \rightarrow p(x) = \frac{5}{13} \rightarrow p(y) = \frac{8}{13}$$

3. Nariši Petrijev graf za matriki:

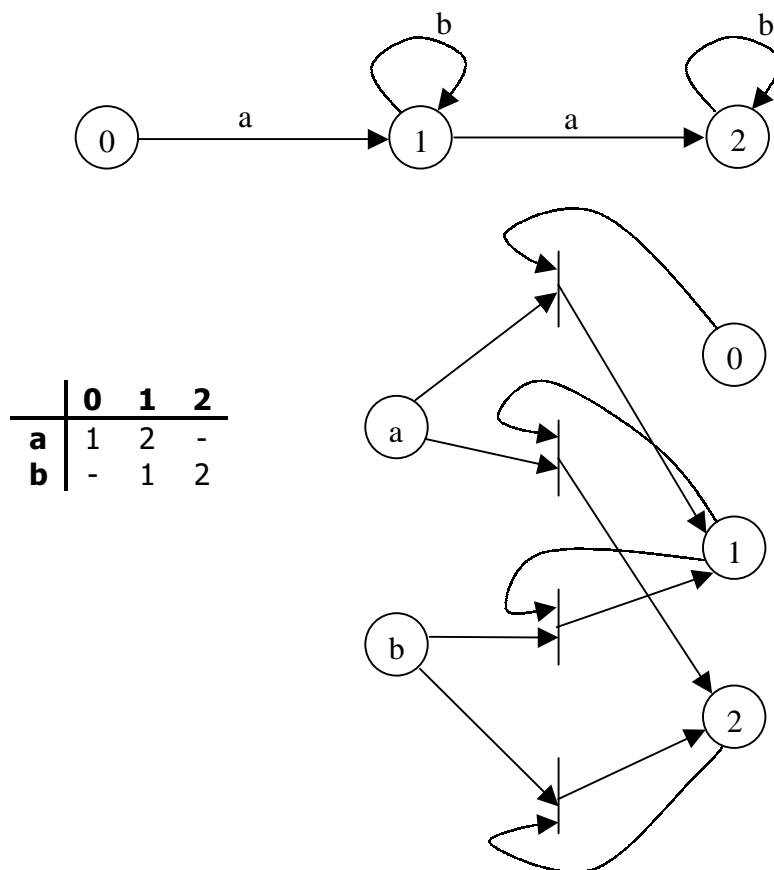
$$I = \begin{matrix} t_1 \\ t_2 \end{matrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad O = \begin{matrix} t_1 \\ t_2 \end{matrix} \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

PM dodaj enostavni vhod iz t_3 v t_1 in ponovno zapiši I in O matriki.

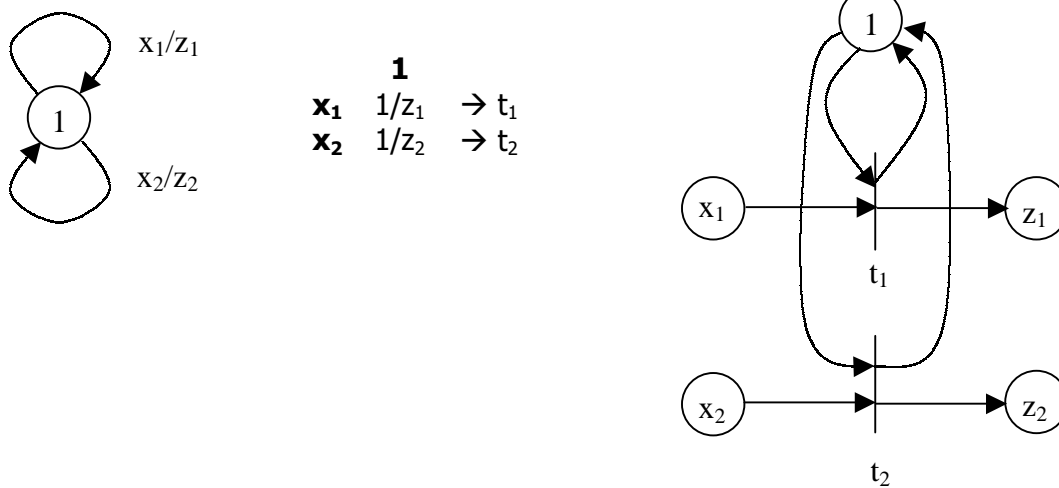

$$I = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad O = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

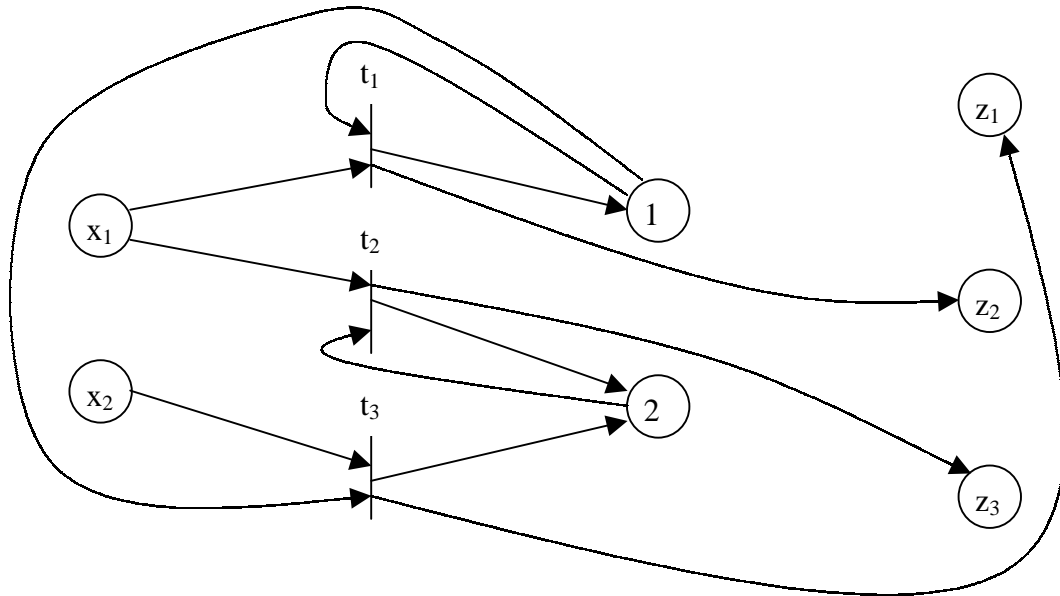
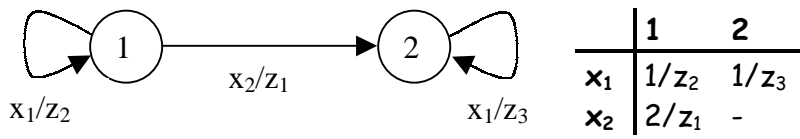
4. Nariši PM za avtomat podan z regularnim izrazom ab^*ab^* .

5. Nariši PM za podan enostavni avtomat.

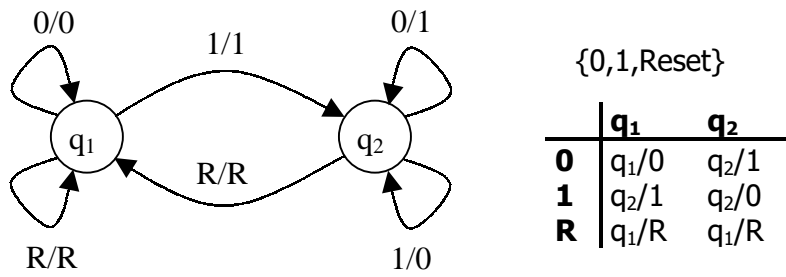

6. Določí I in O matriki za PM, ki ustreza avtomatu

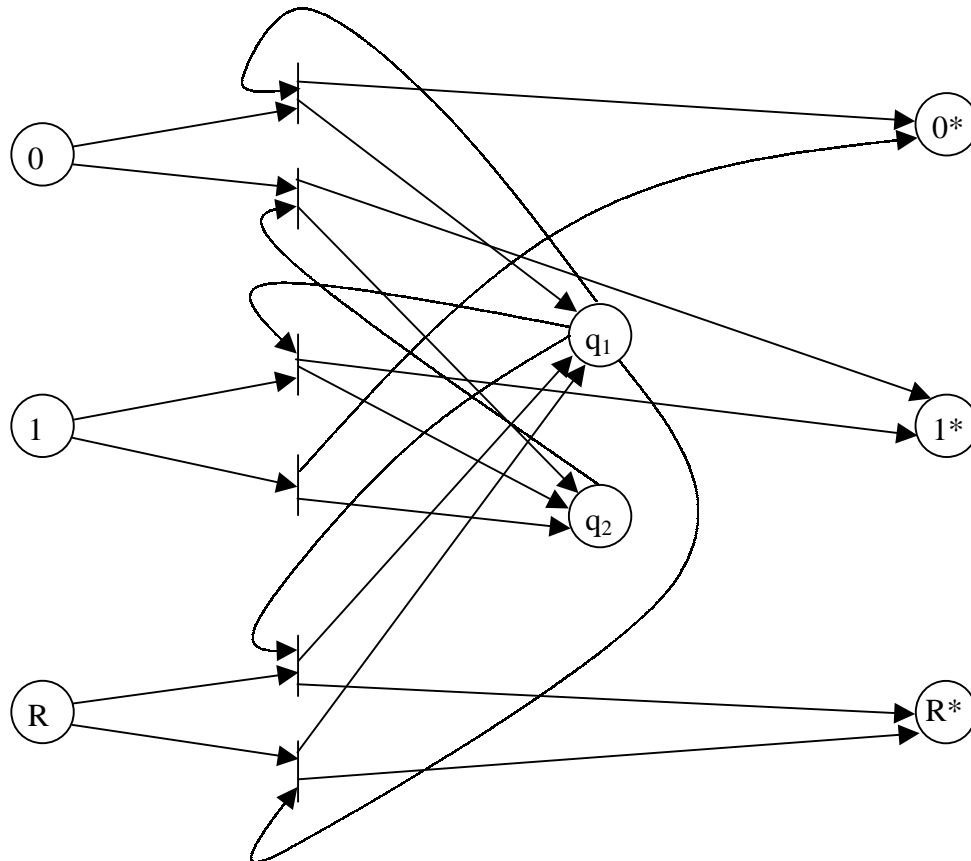
$I = \begin{matrix} & x_1 & x_2 & 1 & 2 & z_1 & z_2 & z_3 \\ \begin{matrix} t \\ t_2 \\ t_3 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \end{matrix}$	$O = \begin{matrix} & x_1 & x_2 & 1 & 2 & z_1 & z_2 & z_3 \\ \begin{matrix} t_1 \\ t_2 \\ t_3 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \end{matrix}$
--	--

7. Nariši PM za tvorbo komplementa dvojiškega števila.

{0,1,Reset}

	q_1	q_2
0	$q_1/0$	$q_2/1$
1	$q_2/1$	$q_2/0$
R	q_1/R	q_1/R

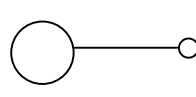

8. Na osnovi inhibirnih vodil podaj PM za ekvivalenco treh logičnih spremenljivk.

$x, y, z \in \{0, 1\}$

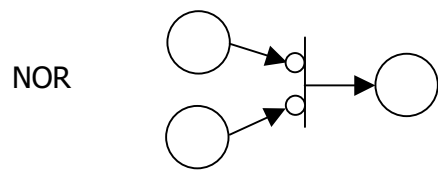
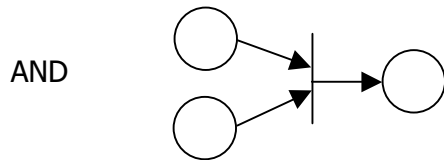
a) $x = y = z = 1$

b) $x = y = z = 0$

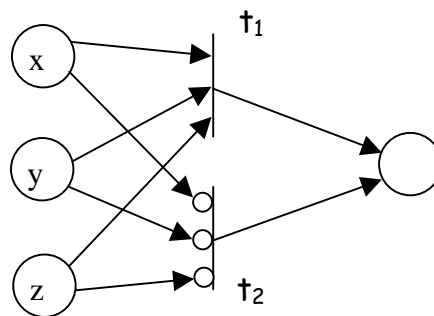
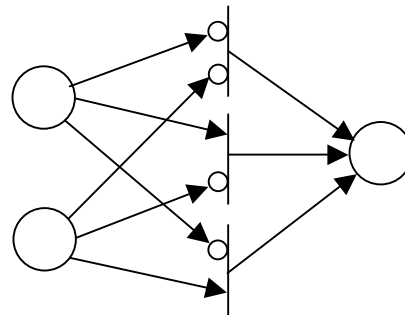

inhibirna povezava

akcija bo izpolnjena, ko pogojev ne bo izpolnjen

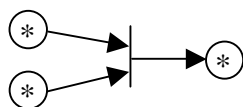
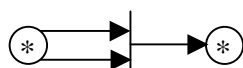

NAND

Vžig akcij:

- pogojev za vžig akcije so izpolnjeni vsi vhodni pogoji
- kadar je št. žetonov na vseh vhodnih pogojih $\geq$ _____ vhodnih povezav, pride do sprožitve.

1-0 $\rightarrow$ 1-0

2-0 $\rightarrow$ 0-1

1-1-0 $\rightarrow$ 0-0-2

9. Kaj se zgodi, če

$$o(t) \rightarrow o'(t+1)$$

$$o'(t) = o + ??[j](0-1)$$

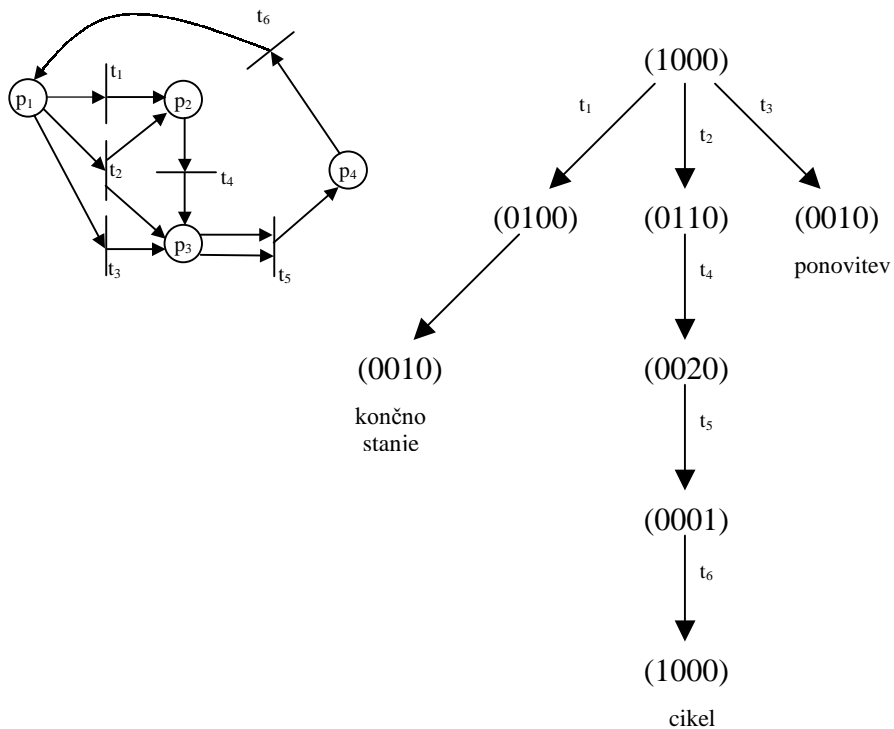
$$I = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \quad O = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Kam nas pripelje proženje t_2 ob označitvi $(1,1,1,1)$?

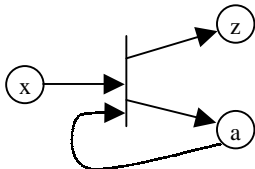
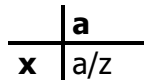
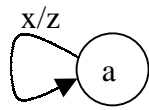
a) $t_2 : (1,1,1,1) \geq (0,1,0)$ $\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \geq (0,0,0,1)$

b) $o' = (1,1,1,1) + (0,1,0)$ $\begin{bmatrix} 0 & -1 & -1 & 0 \\ 0 & 2 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} = (1,1,1,1) + (0,2,1,-1) = (1,3,2,0)$

Katere tipe označitve lahko doseže mreža?

10. Dan je Mealyjev avtomat za tvorbo iteracij. Kako izgleda PM generator za tvorbo niza ZZZ?

$(x,a,z) \quad (x,a,z)$
 $(3,1,0) \rightarrow (0,1,3)$

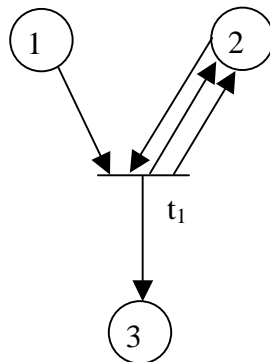
11. Formalno izračunaj izhodni vektor prehajanja O , če je prehajanje t vžgalo pri označitvi $(5,3,4)$, po prehodu pa smo dosegli $o'=(4,4,5)$, pri vhodnem vektorju $I=(1,1,0)$. Napiši detajle te mreže.

$$o = o + e(j)(0 - 1)$$

$$(4,4,5) = (5,3,4) + 1(0 - (1,1,0)); \quad \rightarrow 1 \text{ akcija}$$

$$(-1,1,1) = 0 - (1,1,0) \quad \rightarrow 3 \text{ akcije}$$

$$o = (0,2,1)$$

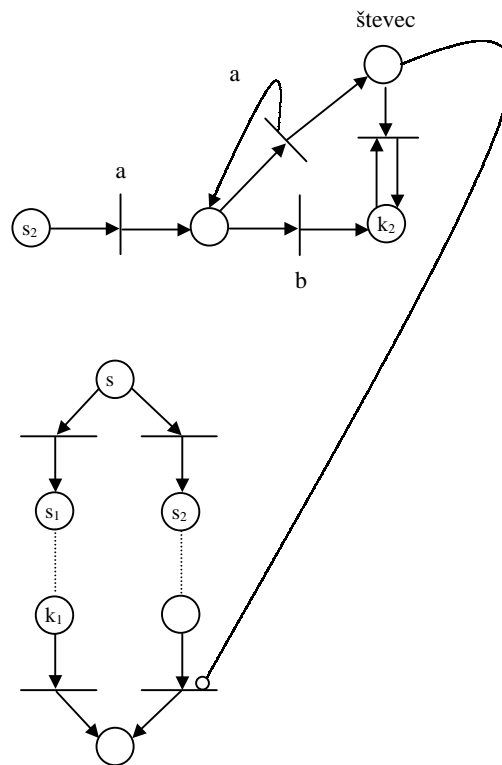
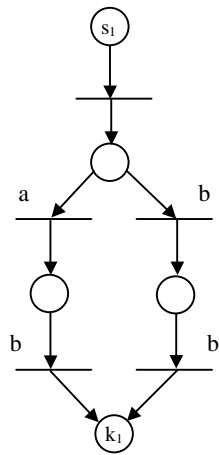

12. Določi PM za generiranje jezika L

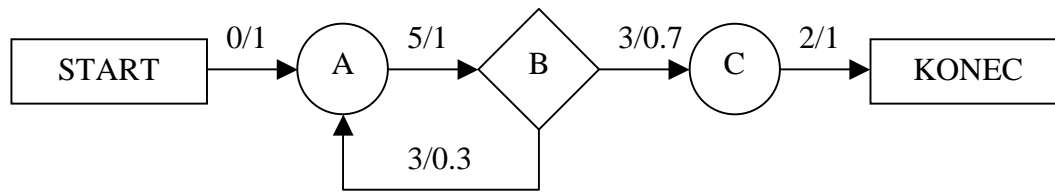
$$L = L_1 \cup L_2$$

$$L_1 = a(a + b) \quad \text{aab, abb}$$

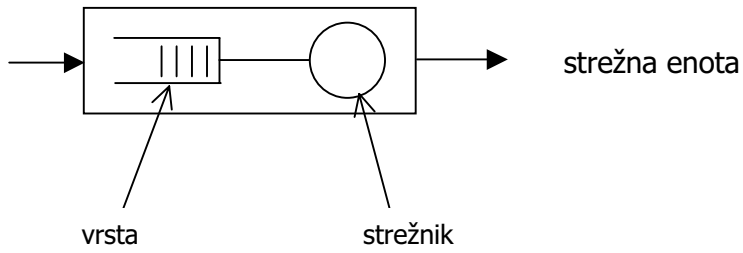
$$L_2 = a^3b^3, n \geq 1 \quad \text{ab\_ab\_}$$

13. Kolikšen je povprečni čas izvajanja algoritma, pri čemer so ob poteh navedeni časi trajanja in verjetnosti izbrane poti?

14.

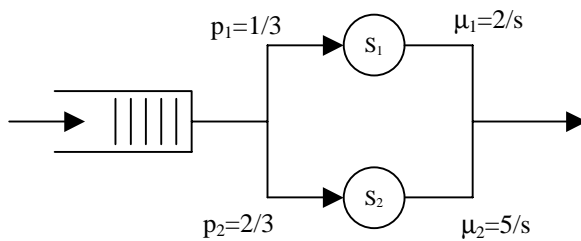
λ - intenziteta podajanja zahtev

μ - intenziteta procesiranja

$$\rho = \frac{\lambda}{\mu} \rightarrow \text{uporabnostni faktor } 0 \leq \rho \leq 1$$

$$\bar{x} = \frac{1}{\mu} \rightarrow \text{čas servisiranja zahteve}$$

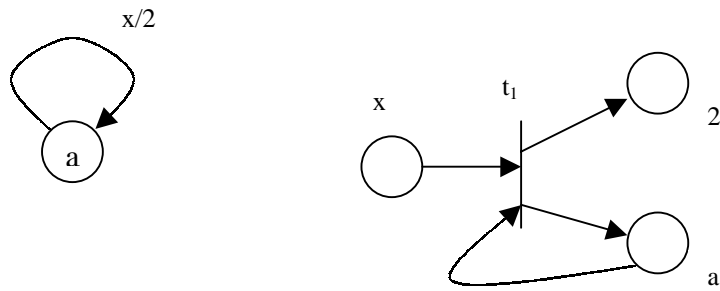
Kakšen je ρ strežne enote na sliki?

$$\rho = \frac{\lambda}{\mu} = \lambda \bar{x} = 3z/s \cdot \frac{3}{10} \frac{s}{z} = \frac{9}{10}$$

$$\bar{x} = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{\mu_1} + \frac{2}{3} \cdot \frac{1}{\mu_2} = \frac{1}{6} + \frac{2}{15} = \frac{5+4}{30} = \frac{3}{10} \frac{s}{z}$$

15. Dan je Mealyjev avtomat za tvorbo iteracij. Kako izgleda PM-generator za tvorbo niza 222?

16. Sistem je deloval 10 časovnih enot. Vstopilo je 8, izstopilo pa 7 zahtev.

- 1 : 0-1
- 2 : 1-3
- 3 : 1-2.5
- 4 : 2-4
- 5 : 2-5
- 6 : 6-7
- 7 : 7-9
- 8 : 8-11

17. Sistem D/D/1. Zaradi zastoja v vrsti se je nabralo $N=60$ zahtev. Pr ocesna zmogljivost $x=t/4$. Koliko zahtev se bo zvrstilo, da bo vrsta spet prazna?

$x \rightarrow$ povprečni čas procesiranja
 $t \rightarrow$ čas med porojevanjem dveh zahtev

$$\left\lfloor \frac{n_0 \cdot x}{t} \right\rfloor = \left\lfloor \frac{60 \cdot 1/4}{t} \right\rfloor = 15$$

Ko bomo sprocesirali 60 zahtev, se bo pojavilo 15 novih. Toliko jih še ostane.

$$\left\lfloor \frac{15}{4} \right\rfloor = 3 \quad \left\lfloor \frac{3}{4} \right\rfloor = 0$$

Število zahtev: $60 + 15 + 3 = 78$

18. Procesor procesira zahteve z naslednjimi časi, verjetnostmi:

$$p(x_1) = \frac{1}{4} \quad x_1 = 1\mu_0$$

$$p(x_2) = \frac{1}{4} \quad x_2 = 100\mu_0$$

$$p(x_3) = \frac{3}{8} \quad x_3 = 1000\mu_0$$

$$p(x_4) = \frac{1}{8} \quad x_4 = 1000\mu_0$$

Kakšen je povprečni čas trajanja strežbe/zahteve?
 Kolikšna je varianca strežbe in standardna deviacija strežbe?

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^4 x_i p_i(x_i) = 525\mu s$$

$$\sigma^2 = \sum_{i=1}^4 (x_i - \bar{x})^2 \cdot p(x_i) = \dots B 226602$$

$$\sigma = \sqrt{226602} = 476$$

19. M/M/1: V povprečju se v sistemu nahaja 8 zahtev. Kakšna je verjetnost praznega sistema?

$$p_0 = 1 - \frac{\lambda}{\mu} = 1 - \rho$$

$$\bar{N} = \frac{\rho}{1 - \rho} \quad 8 = \frac{\rho}{1 - \rho} \quad \rho = \frac{8}{9}$$

$$p_0 = 1 - \frac{8}{9} = \frac{1}{9}$$

20. M/M/1: Kakšna je standardna deviacija za število zahtev v strežni enoti, če je verjetnost dveh zahtev v enoti $p_2=0.1$?

$$p_k = (1 - \rho) \cdot \rho^k$$

$$\sigma_N = \frac{\sqrt{\rho}}{(1 - \rho)} \quad 0.1 = (1 - \rho) \cdot \rho^2$$

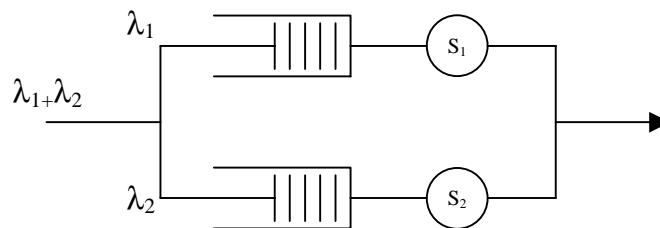
21. Kakšen je povprečni čas prebivanja v strežni mreži, če je:

$$\lambda_1 = 0.5z/s$$

$$\lambda_2 = 2z/s$$

$$\rho_1 = 0.5$$

$$\rho_2 = 0.7$$

Littlovo pravilo: $\bar{T}_i = \frac{1}{\mu_i - \lambda_i}$

$$\bar{T} = \frac{\lambda_1 \bar{T}_1 + \lambda_2 \bar{T}_2}{(\lambda_1 + \lambda_2)}$$

$$\bar{T}_i = \frac{1/\lambda_1}{1/\rho_1 - 1} \quad \bar{T}_1 = \frac{2z/s}{2-1} = 2 \quad \bar{T}_2 = \frac{1/2}{1/0.7 - 1} = 1.17$$

22. Imamo tri enostavne strežne enote vezane paralelno. Verjetnost izbire poti $p_1=0.1$, $p_2=0.5$ in $p_3=0.4$. Vsaka strežna enota je tipa M/M/1. Na vходу v paralelni blok imamo $\lambda=10z/s$. Prvi strežnik $\mu_1=2z/s$, drugi $\mu_2=2\mu_1$, tretji $\mu_3=3\mu_1$.

$$\bar{T} = ?$$

$$\bar{T} = p_1\bar{T}_1 + p_2\bar{T}_2 + p_3\bar{T}_3 \quad \bar{T}_i = \frac{1}{\mu_i - \lambda_i}$$

$$\bar{T}_1 = \frac{1}{\mu - \lambda p_1} \quad \bar{T}_2 = \frac{1}{2\mu - \lambda p_2} \quad \bar{T}_3 = \frac{1}{3\mu - \lambda p_3}$$

$$\bar{T} = 0.8s/z$$

23. Omahljiv sistem

$\mu_k = \mu$ intenzivnost je neodvisna od k

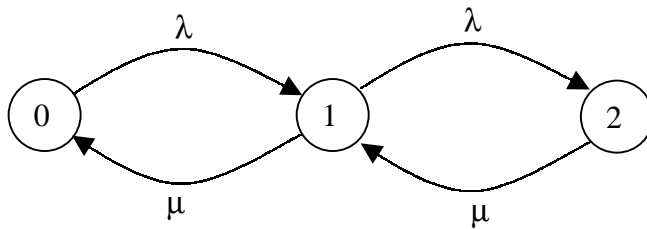
$$\lambda_k = \frac{a}{k+1}$$

V omahljivem sistemu nas zanima kako pada intenzivnost λ , če je povprečen čas bivanja zahteve v sistemu 5s in povprečni strežni čas $2z/s$

$$\bar{T} = \frac{\bar{N}}{\lambda} = \frac{a}{\mu^2(1 - e^{-\frac{a}{\mu}})} \quad \mu = 0.5z/s \quad \text{oz.} \quad \bar{T} = 5s/z$$

$$5 = \frac{a}{\frac{1}{4}(1 - e^{-2a})} = a \approx 1.2$$

24. Nariši diagram prehajanja stanj za rojstno smrtni sistem s karakteristiko M/M/1/2 in izračunaj verjetnost prve zahteve v sistemu.

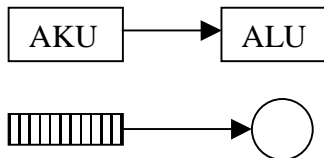

$$p_k = \frac{1 - \frac{\lambda}{\mu}}{1 - \left(\frac{\lambda}{\mu}\right)^{K+1}} \cdot \left(\frac{\lambda}{\mu}\right)^k = \frac{1 - \rho}{1 - \rho^{K+1}} \cdot \rho^k$$

$$p_1 = \frac{1 - \rho}{1 - \rho^3} \cdot \rho \quad k = \text{št.zahtev v sistemu}$$

K = maks. št. zahtev v sistemu

25. Z vidika strežne enote nas zanima povezava akumulatorja in ALU enote pri eksponentni porazdelitvi. Kakšna je verjetnost zasedenosti ALU enote pri $\rho=0.5$?

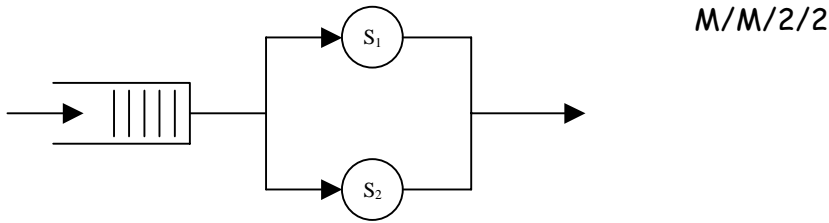
$$p_k = p_0 \rho^k \frac{1}{k!}$$

$$p_1 + p_2 = 1 - p_0 \quad p_0 = \frac{1}{\sum_{k=0}^m \rho^k \frac{1}{k!}} \quad m=K$$

$$p_0 = \frac{1}{1 + \rho} = \frac{2}{3} \quad 1 - p_0 = \frac{1}{3}$$

26. Imamo dva procesorja ($\mu=100z/s$). Zahteve prihajajo z intenzivnostjo $10z/s$ in se lahko procesirajo na enem ali drugem procesorju. Kakšna je verjetno st, da je eden od procesorjev zaseden, če so v sistemu lahko največ štiri zahteve?

$$\rho = \frac{10}{100} \quad m = 2$$

$$p_0 = \frac{1}{\sum_{k=0}^m \rho^k \frac{1}{k!}} = \frac{1}{1 - \rho + \frac{\rho^2}{2}} = 0.905 \quad p_k = p_0 \rho^k \frac{1}{k!}$$

$$p_1 = p_0 \rho = 0.0905$$

27. Imamo strežno enoto $M/M/3$, za katero smo izmerili, da prebivata v njej povprečno dve zahtevi. Kakšna je verjetnost, da v strežni enoti ni zahteve pri $\rho=0.5$?

$$m = 3 \quad M / M / m$$

$$\rho = 0.5$$

$$\bar{N} = 2 \quad \bar{N} = m\rho + \frac{p_0 \cdot \rho(m\rho)^m}{m! (1 - \rho)^2}$$

$$p_0 = ?$$

$$\frac{(\bar{N} - m\rho) \cdot m! (1 - \rho)^2}{\rho \cdot (m\rho)^m} = p_0 = \frac{0.5 \cdot 6 \cdot 0.25}{0.5 \cdot \frac{27}{8}} = \frac{4}{9}$$

28. Pri dveh strežnikih smo dosegli verjetnost zasedenosti strežbe $p=0.07$. Kakšen je faktor uporabnosti strežne enote?

$$m = 2 \quad M / M / 2 / 2$$

$$p_2 = 0.07$$

$$p_k = p_0 \rho^k \cdot \frac{1}{k!} \quad p_2 = p_0 \rho^2 \frac{1}{2!} = 0.7$$

$$p_0 = \frac{1}{\sum_{k=0}^m \rho^k \frac{1}{k!}} = \frac{1}{1 + \rho + \frac{\rho^2}{2}}$$

$$0.7 = \frac{\rho^2}{2} \cdot \frac{1}{1 + \rho + \frac{\rho^2}{2}} \quad \rho = 5.51$$

29. Kakšna je verjetnost zasedenosti vseh treh strežnikov tipa M v strežni enoti, za katero velja:

$$\rho = \frac{1}{2}$$

$$p_0 = \frac{1}{\sum_{k=0}^m \frac{\rho^k}{k!}}$$

$$p_3 = p_0 \frac{\rho^3}{3!}$$

$$m = 3$$

$$p_0 = \frac{1}{1 + \rho + \frac{\rho^2}{2} + \frac{\rho^3}{6}} = \frac{48}{79}$$

$$p_k = p_0 \frac{\rho^k}{k!}$$

$$p_3 = \frac{48}{79} \cdot \frac{1}{6} = \frac{1}{79}$$

30. Kakšno je povprečno število zahtev, ki se naberejo v sistemu M/D/1 pri strežnem času 1s/z in intenzivnosti vhoda 0.5z/s?

$$\lambda = 0.5z/s$$

$$\bar{x} = 1s/z \quad \bar{N} = \rho + \rho^2 \frac{1+C_B^2}{2 \cdot (1-\rho)} \leftarrow \text{velja za vse vrste sistemov}$$

neodvisno od porazdelitve

$$\rho = \lambda \cdot \bar{x} \rightarrow \text{posplošimo } C_B^2 = 0$$

$$\bar{N} = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} \cdot \frac{1+0}{2 \cdot \frac{1}{2}} = \frac{3}{4}$$

31. Kakšen je čas čakanja v D/D/1 sistemu, če je v njem strežni čas 2s in vhodna intenzivnost 0.3z/s?

$$\bar{x} = 2s/z$$

$$\lambda = \frac{3z}{10s}$$

$$W = \rho \cdot \bar{x} \frac{1+C_B^2}{2 \cdot (1-\rho)} \quad \rho = \bar{x} \cdot \lambda = \frac{6}{10}$$

$$C_B^2 = 0 \leftarrow \text{ker imamo determinističen sistem}$$

$$W = \frac{6}{10} \cdot \frac{2s}{z} \cdot \frac{1 \cdot 10}{8} = \frac{3}{2} \text{sec}/z$$

32. Faktor uporabnosti strežne enote M/6/1 je $\rho=0.6$. Kakšen je faktor variacije, če je povprečen čas čakanja 2 sekundi?

$$W = 2 \text{ sec} / z$$

$$\bar{x} = 1 \text{ sec} / z$$

$$\underline{\rho = 0.6} \qquad \frac{2 \cdot (1 - \rho)}{\rho \cdot \bar{x}} - 1 = C_B^2$$

$$C_B^2 = \frac{2 \cdot \frac{4}{10} \cdot 2 \text{ sec} / z}{\frac{6}{10} \cdot 1 \text{ sec} / z} - 1 = \frac{5}{3}$$

33. Imamo dva strežnika vezana sekvenčno. Kakšen je faktor variacije za nadomestni strežnik?

$$C_x^2 = \frac{\delta^2}{\bar{x}^2}$$

$$C_x^2 = \frac{\delta_1^2(x) + \delta_2^2(x)}{(\bar{x}_1 + \bar{x}_2)^2} = \frac{\sum_{i=1}^n \left(\frac{1}{\mu_i} \right)^2}{\left(\sum_{i=1}^n \frac{1}{\mu_i} \right)^2} \quad n = \text{število strežnikov}$$

$n = 2$:

$$C_x^2 = \frac{\left(\frac{1}{\mu_1} \right)^2 + \left(\frac{1}{4\mu_1^2} \right)}{\left(\frac{1}{\mu_1} + \frac{1}{2\mu_1} \right)^2} = \frac{4+1}{(2+1)^2} = \frac{5}{9}$$

34. Kakšna je standardna deviacija za strežbo, če v M/ /1 deluje ta zaporedno vezana eksponentna strežnika $\mu_1=5$, $\mu_2=10$ z/s. Kakšna je gostota verjetnosti strežnega časa Erlangovega strežnika?

$$a) \rho_x = \rho_{x_1} + \rho_{x_2} = \frac{1}{\mu_1} + \frac{1}{\mu_2} = \frac{1}{5} + \frac{1}{10} = \frac{3}{10}$$

b) verjetnostna porazdelitev strežbe

- zaporedna vezava $B(s) = \prod_{i=1}^n \frac{\mu_i}{s + \mu_i}$

- vzporedna vezava $B(s) = \prod_{i=1}^q a_i \frac{\mu_i}{s + \mu_i}$

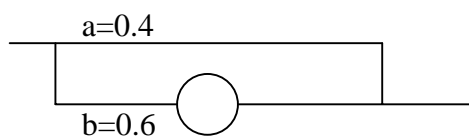
c) iščemo gostoto verjetnosti

$$B(s) = \frac{5}{(s+5)} \cdot \frac{10}{(s+10)} = \frac{1}{\left(\frac{s}{5}+1\right) \cdot \left(\frac{s}{10}+1\right)}$$

$$C = \frac{1}{\frac{1}{5} - \frac{1}{10}} = 10 \quad \alpha_1 = 5, \quad \alpha_2 = 10$$

$$b(t) = 10 \cdot (e^{-5t} - e^{-10t})$$

35. Kakšna je gostota porazdelitve strežbe za:

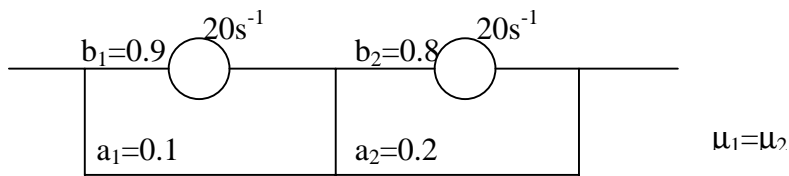

$$B(s) = a_1 + \sum_{i=1}^n \left(b_1 b_2 \dots b_i a_{i+1} \cdot \prod_{j=1}^i \frac{\mu_j}{s + \mu_j} \right)$$

$$B(s) = a + b \frac{\mu}{s + \mu} = 0.4 + 0.6 \frac{\mu_i}{s + \mu_j}$$

$$b(t) = \delta(t) \cdot 0.4 + 0.6 \mu e^{-\mu t}$$

36. Dana je sekvenčna vezava procesorjev, ki procesirata po eksponentni porazdelitvi. Kakšna je verjetnost porazdelitve strežbe in kakšna je gostota porazdelitve strežbe?

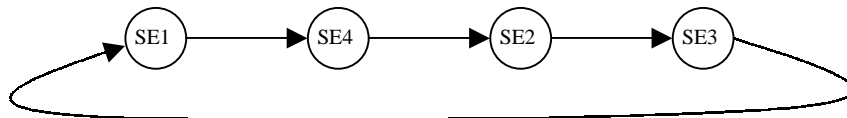

$$B(s) = a_1 + b_1 a_2 \frac{\mu_1}{s + \mu_1} + b_1 b_2 \frac{\mu_1 b_2}{(\mu_1 + s) \cdot (\mu_2 + s)}$$

$$b(t) = a_1 \delta(t) + b_1 a_2 \mu e^{-\mu t} + b_1 b_2 \mu^2 + e^{-\mu t}$$

$$b(t) = \frac{\delta(t)}{10} + 3.6e^{-20t} + 288te^{-10t}$$

37. Narišite vsa možna stanja za zaprto strežno mrežo, v kateri so 4 SE in 3 zahteve.

$$N = 4$$

$$k = 3$$

$$n = \binom{N+k-1}{N-1} = \frac{6!}{3!} = 20 \equiv \text{število stanj sistema}$$

38. V sistemu LCFS smo izmerili odvisnost prekrivanja programa od njegove dolžine $T(x)=1.22x$. Kakšna je povprečna dolžina periode zasedenosti vrste, če je vhodni promet 2 prog/sec?

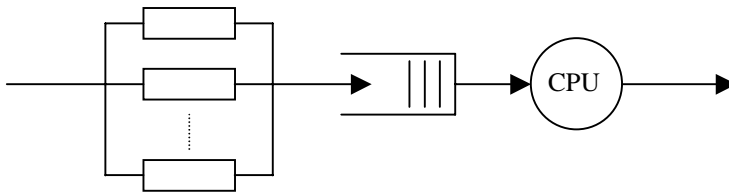
$$g(x) = \frac{x}{1-\rho} \quad \rightarrow \text{povp.dolžina periode zasedenosti vrste}$$

$x \rightarrow$ čas procesiranja

$$1.22x = \frac{x}{1-\rho} \quad \rho = 0.18$$

$$\rho = \lambda x \quad x = \frac{\rho}{\lambda} = \frac{0.18}{2} = 0.09 \quad g(x) = \frac{0.09}{1-0.18} = 0.11$$

39. Število terminalov je 10. Kakšen je čas preišljanja terminala, če je povprečni strežni čas 2s?

$$\bar{x} = 2 \text{ sec}$$

$$M = \frac{\lambda + \mu}{\lambda} = 10 \quad \lambda = \frac{\mu}{9} = \frac{1}{18} \quad \bar{t} = \frac{1}{\lambda} = 18 \text{ sec}$$

40. Kritična točka v interakcijskem sistemu nastopi pri 20 terminalih, pri čemer je čas razmišljanja 20sec. Kakšna je intenzivnost procesiranja s strani procesorja? kakšen je faktor uporabnosti pri desetih terminalih?

$$M' = \frac{\lambda + \mu}{\lambda} = \frac{\frac{1}{\mu} + \frac{1}{\lambda}}{\frac{1}{\mu}} \quad \rho = \frac{M\lambda}{\mu} = \frac{10 \cdot \frac{1}{20}}{\frac{19}{20}} = \frac{10}{19}$$

$$M' = 20$$

$$\bar{t} = 20 \text{ sec} \quad 20 = \frac{\frac{1}{\mu} + 20}{\frac{1}{\mu}} \quad \frac{19}{\mu} = 20 \quad \mu = \frac{19}{20}$$

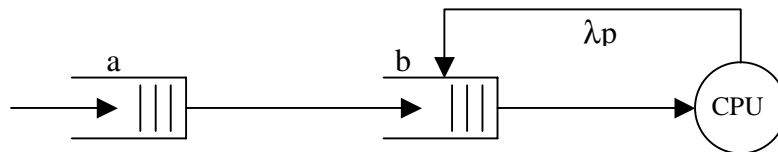
41. Kakšen je delež RR načina delovanja v sebičnem sistemu procesiranja, če je intenzivnost vstopajočih zahtev 3z/s pri prioriteti 2 in je povratna intenzivnost vstopanja 1z/s pri x (povp.strežni čas) = 1/3 sec?

$$\lambda = 3z/s$$

$$\lambda_p = 1z/s$$

$$\bar{x} = \frac{1}{3} \text{ sec}$$

$$a = 2$$

$$T(x) = \frac{\frac{b}{a}}{1 - \rho_p} T_{FCFS}(x) + \left(1 - \frac{\frac{b}{a}}{1 - \rho_p} \right) \cdot T_{RR}(x)$$

$$\lambda_p = \lambda \cdot \left(1 - \frac{b}{a} \right) \quad \frac{\lambda_p}{\lambda} = 1 - \frac{b}{a} \quad \rho_p = \frac{\lambda_p}{\mu} = \frac{1}{3} \quad \frac{b}{a} = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$1 - \frac{\frac{2}{3}}{1 - \rho_p} = 0 \equiv \text{delež RR}$$

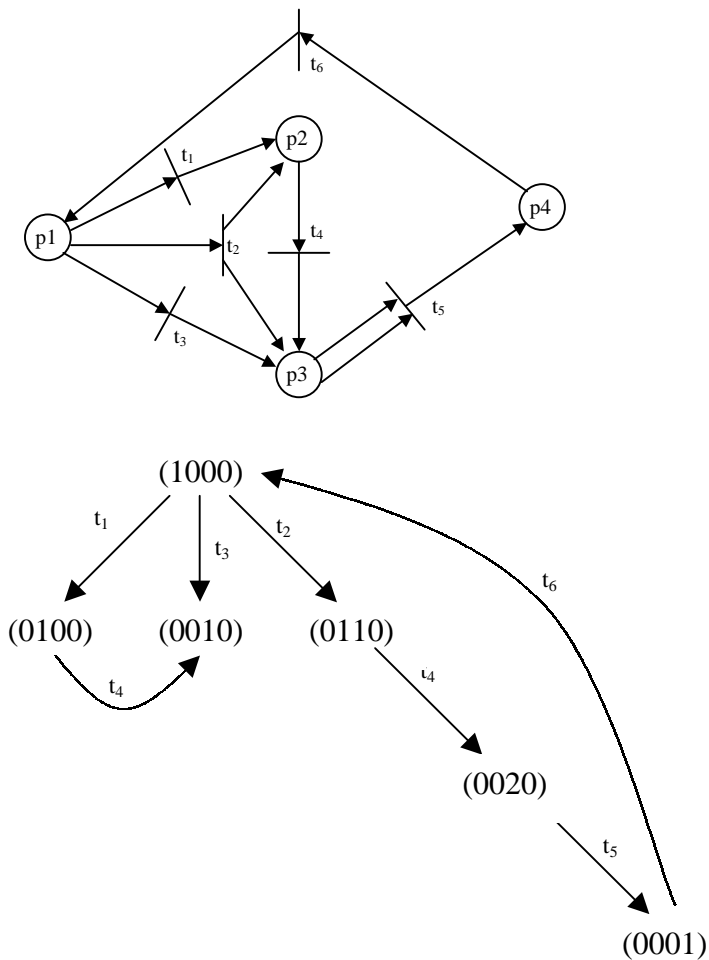
42. Dana je Petrijeva mreža:

$$\begin{array}{ll}
 I(t_1) = \{P_1\} & O(t_1) = \{p_3\} \\
 I(t_2) = \{P_2\} & O(t_2) = \{p_3\} \\
 I(t_3) = \{P_3\} & O(t_3) = \{p_4\} \\
 I(t_4) = \{P_4\} & O(t_4) = \{p_3\}
 \end{array}$$

Iz danih vhodnih in izhodnih množic (ne iz Petrijeve mreže) izračunajte vhodne množice $I(p_i)$ in izhodne množice $O(p_i)$.

$$\begin{array}{ll}
 I(p_1) = \emptyset & O(p_1) = \{t_1\} \\
 I(p_2) = \emptyset & O(p_2) = \{t_2\} \\
 I(p_3) = \{t_1, t_2, t_4\} & O(p_3) = \emptyset \\
 I(p_4) = \{t_3\} & O(p_4) = \{t_4\}
 \end{array}$$

43. Kakšno drevo dosegljivosti nam daje Petrijeva mreža:

44. Dani sta matriki PN

$$D^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad D^{+1} = \begin{bmatrix} 5 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

pri vektorjih $\vec{p} = (p_1, p_2, p_3, p_4)$ in $\vec{t} = (t_1, t_2, t_3)$. Začetno stanje je $o = 1, 1, 1, 1$. Kakšno je naslednje stanje mreže, če vžge prehajanje t_3 ?

$$D = D^+ - D^- = \begin{bmatrix} 4 & -1 & -1 & -1 \\ -1 & 2 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad e_3 = (0, 0, 1)$$

$$o' = o + e_j D$$

$$o' = (1, 1, 1, 1) + (0, 0, 1) \cdot \begin{bmatrix} 4 & -1 & -1 & -1 \\ -1 & 2 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} = (1, 1, 1, 1) + (0, 0, 0, 0) = (1, 1, 1, 1)$$

45. Uporabnostni faktor omahljivega računalniškega sistema je 0.5. Kakšen je povprečen čas prebivanja programa v sistemu, če procesor obdela v povprečju 2 programa na sekundo?

$$\mu = 2p/s$$

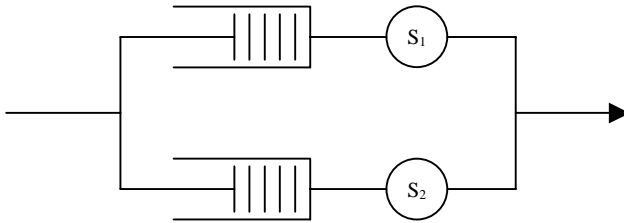
$$\rho = 0.5$$

$$\bar{T} = ?$$

$$\rho = 1 - e^{-\frac{a}{\mu}} \quad 0.5 = e^{-\frac{a}{\mu}} \quad \ln 0.5 = -\frac{a}{\mu} \quad \frac{a}{\mu} = 0.693$$

$$\bar{T} = \frac{\bar{N}}{\lambda} = \frac{\mu}{\lambda} \quad \lambda = \rho\mu = 1 \Rightarrow \bar{T} = \frac{0.693}{1} = 0.693 \text{sec}$$

46. Kakšen je povprečni čas prebivanja v strežni mreži

če je $\lambda_1=0.5$ in $\lambda_2=2$ zahtevi/sek pri faktorjih uporabnosti $\rho_1=0.5$ in $\rho_2=0.7$?

$$\mu_1 = 1 \qquad \mu_2 = 2.857$$

$$T_1 = \frac{1}{1-0.5} = 2 \qquad T_2 = \frac{1}{2.857-2} = 1.167$$

$$\bar{T} = p_1 T_1 + p_2 T_2 = 3.167 \text{ sec}$$

47. Kakšni sta verjetnosti dogodkov x in y , če sta to edina možna dogodka in sta pogojni verjetnosti $p(y|x)=1/5$ in $p(x|y)=1/8$?

$$p(y|x) \cdot p(x) = p(x|y) \cdot p(y) \qquad p(x) + p(y) = 1$$

$$\frac{1}{5} p(x) = \frac{1}{8} p(y)$$

$$\frac{1}{5} p(x) = \frac{1}{8} (1 - p(x))$$

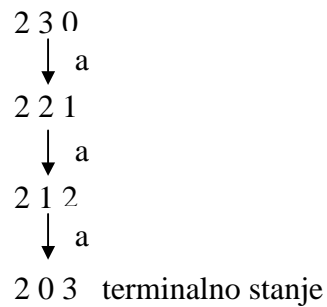
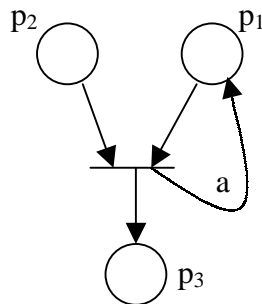
$$\frac{1}{5} p(x) = \frac{1}{8} - \frac{1}{8} p(x) \quad / \cdot 40$$

$$8p(x) = 5 - 5p(x)$$

$$13p(x) = 5$$

$$p(x) = \frac{5}{13} \qquad p(y) = \frac{8}{13}$$

48. Napiši množico besed, ki jih lahko generira PM pri začetnem stanju (2,3,0). Če ima mreža terminalno stanje, ga zapišite.

$$L = \{\lambda, a, a^2, a^3\}$$

49. V M/M/1 sistemu imamo povprečno 5 zahtev. Kakšna je verjetnost nezasedenega sistema?

$$\bar{N} = 5 = \frac{\rho}{1-\rho} \quad \rho = \frac{5}{6}$$

50. Kakšna je standardna deviacija za število zahtev v strežni enoti M/M/1, če je verjetnost dveh zahtev v enoti $p_2=0.1$?

$$p_2 = (1-\rho) \cdot \rho^2 = \rho^2 - \rho^3 = 0.1$$

$$\rho^3 - \rho^2 + 0.1 = 0$$

$$\sigma_N = \frac{\sqrt{\rho}}{1-\rho}$$